

Ілона ЛОГУНОВА,
студентка 3 курсу ІФЖ

О. В. КОРЖОВСЬКА,
старший викладач

РОМАНТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ ЯК ДОМІНАНТА У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ЕДУАРДА АСАДОВА

У статті простежується основний мотив творчості Едуарда Асадова – мотив любові, а також визначається романтичний принцип написання поезії як домінантний у його літературній спадщині, і який впливає на побудову творів та художні засоби, використаних автором.

Імена найвизначніших творців мистецтва чомусь часто замовчують на тривалий час. Але такі автори спроможні вплинути на літературну історію не лише своєї Батьківщини, а й на світовий процес розвитку мистецтва. Одне з таких забутих імен – ім'я радянського письменника і поета «періоду Відлиги» – Едуард Аркадійович Асадов, який, будучи незрячим, бачив життя набагато краще і глибше, ніж багато зрячих.

Його твори були проникнуті пафосом утвердження неповторності людської особистості та її достоїнства. Едуард Асадов – позачасовий поет. Це стосується всієї тематики лірики – від любовної до його філософських роздумів. Він пише про те, що відбувається «тут і зараз». У нього чимало громадянської, патріотичної поезії, однак любовна лірика Асадова є домінуючою в порівнянні з іншими його творами.

Одна з основних рис поезії Едуарда Асадова – загострене почуття справедливості, правдивості, достовірності. Він не розмірковує про кохання, про страждання або щастя, а сам гаряче любить, радіє чи страждає. І читач відчуває цей нерв та глибоко співпереживає.

Багатьом віршам Е. Асадова властива емоційна загостреність, романтична піднесеність. Тяжіння його поезії до романтики відбувалось не випадково. Від перших його поетичних збірок і до більш великих видань пізніх періодів вірші з романтичними мотивами завжди займали в книгах Едуарда Асадова помітне місце і надавали його поезії ще більшу яскравість, глибину та окриленість. Тематична амплітуда віршів Едуарда Асадова значна, але фундаментом для всіх його творів стала ліричність. Наприклад такі вірші, як «Весна в лесу», «Созвездие гончих псов», «Дорожите счастьем, дорожите!», «Романтики дальних дорог», «Звезды живут как люди», «Будьте счастливы, мечтатели!», та багато інших.

За роки війни пройшов шлях від навідника зняряддя до офіцера, командира батареї Гвардійських мінометів («Катюші»). У боях за визволення Севастополя в ніч з 3 на 4 травня 1944 при виконанні найважливішого бойового завдання лейтенант Е. Асадов був важко поранений і назавжди втратив зір. Та, навіть будучи в скрутному стані, він не втратив ні мужності, ні душі, ні віри в світлі ідеали. Сенсом його

життя була поезія. І в госпіталі між операціями він наполегливо продовжує писати вірші, що згодом були схвалені спочатку метром нашої літератури Корнієм Івановичем Чуковським, а потім і прийнятною комісією Літературного інституту ім. Горького.

Автору також прийшлося пережити важку критику його «простої» поезії. Про це писали в багатьох статтях та журналах. У публікації П. Короленка 2000-го року «Такого поета не існує» підкреслюється некомпетентність Едуарда Асадова в ліриці та марні старання ввійти в ряд поетів, яких колись вважатимуть класиками [4].

У першу чергу Едуард Аркадійович Асадов писав вірші про кохання, був упевнений, що лише кохання здатне рятувати і давати нову мету в житті. Поезія автора про любов передає весь діапазон цього найвищого і найсвятішого людського почуття; від потаємного спалаху душі, виокремлення коханої людини з тисячі інших людей, появи довіря до обранця, наснаги й вершини почуттів до розумного усвідомлення кохання як щастя і як випробування.

Любовна лірика Е. Асадова була задокументована в більш ніж 45 ліричних збірках. Так, дебютною збіркою Едуарда Асадова стала книга з назвою «Світла дорога». А найбільш визнаними серед народу стали збірки, в яких домінятою є саме любовна лірика поета: «Во имя большой любви» (1962), «Лирические страницы» (1962), «Я люблю навсегда» (1965), «Не надо отдавать любимых» (2000) та інші. Самі назви ліричних збірок цього автора допомагають зрозуміти, що тема кохання є основною в його творчості.

Щодо основних особливостей інтимної лірики Е. Асадова, вона докорінно відрізняється від творчості інших поетів його епохи. Як поет не тільки за покликанням душі, але й за освітою, Едуард Аркадійович вмів своєрідно прикрашати поезію, надавати їй максимальної простоти, доступності, але, разом з тим і глибини. Характерно, що любовна лірика Е. Асадова багато в чому прагне наставляти людину, нагадувати їй про найважливіше в житті, а в деяких випадках навіть давати поради, попереджувати і спонукати до певних речей, як у віршах «Не надо отдавать любимых», «Не привыкайте никогда к любви», «Обидная любовь», «Оценка любви», «Проверяйте любовь», «Прямой разговор», «Разрыв», «Сатана».

Важливо підкреслити, що, насамперед, Едуард Асадов – лірик. Усі його вірші, чи то про війну, про тварин, про кохання, написані в романтичній атмосфері. Едуард Асадов уміє любити людей і людину, як розумну істоту, намагається схвилюваним і пильним поглядом вдивлятися в обличчя, у душі й долі.

Значення творчості Едуарда Асадова важко переоцінити. Його поетична спадщина торкається найглибших морально-етичних проблем людства, а тематика віршів є актуальною для сучасної людини. Строфи Е. Асадова були і залишаються співзвучними з думками та почуттями людей як ХХ так і ХХІ століття. Його поетична фраза – це зафіксований і перелитий у слово стан людської душі. Ця поезія не перевантажена ні ретроспективними асоціаціями, ні асоціаціями якогось конкретного напрямку. Усі образи, мотиви та ідеї на сторінках поетичних книг Едуарда Асадова присутні в бажаних пропорціях і визначають вплив на читача.

Ось чому поет такий природний та близький до читача.

За силою обдарування, пристрасності відстоювання своїх поглядів і позицій, за глибиною проникнення в життя, прагненням відповісти на масштабні і нагальні питання сьогодення, Едуард Асадов є одним з тих діячів літературного мистецтва, які складають його гордість і славу не завдяки новаторству, а завдяки прозорості викладу й близьких для суспільства тем.

И. Логунова. Романтическая концепция как доминанта в творчестве Эдуарда Асадова.

В статье прослеживается основной мотив творчества Эдуарда Асадова - мотив любви, а также определяется романтический принцип написания поэзии, как доминантный в его литературном наследстве, и который влияет на построение произведений и методы, использованных автором. Одним из главных методов написания текстов для Э. Асадова – это доступность и искренность, что помогает повлиять на сознание реципиента и активизировать его мышление.

I. Logunova. Romantic Conception as a Dominant in Eduard Asadov's Work.

The article traces the main motive of the works of Edward Asadov - the motive of love and romantic defined principle of writing poetry as dominant in its literary heritage, and that affects the construction works and methods used by the author. One of the main methods of writing is available and honesty to help influence the perception of the recipient and activate its thinking.

Список використаної літератури:

1. Асадов Э. Собрание сочинений: в 3 т. – Т. 1. – М. : Художественная литература, 1987. – 526 с.
2. Асадов Э. Созвездие Гончих Псов. – М. : Молодая гвардия, 1976. – 324 с.
3. Асадов Э. Сражаюсь, верую, люблю: стихотворения и поэмы. – М. : Художественная литература, 1983. – 654 с.
4. Зенина А. Стихи, пронзающие сердце (лирика Э. Асадова) : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.chitalnya.ru/print.php?id=800390>.